

HERSTELD  
HERVORMDE KERK

# TOELICHTING KLACHTENBEHANDELING VOOR KLACHTEN BIJ MISBRUIK

DE INTERNE PROCEDURE BINNEN DE HERSTELD  
HERVORMDE KERK



*De informatie is af te leiden uit ordinantie 11 en het protocol voor gemeenten die geconfronteerd worden met (seksueel) misbruik in pastorale- en gezagsrelaties. Doel is dat in eenvoudig taalgebruik wordt toegelicht hoe de procedure verloopt.*

### **Definitie van misbruik**

De officiële definitie luidt: *'Misbruik van macht en vertrouwen door degene die in een ambt of een dienst staat, een kerkelijke functie vervult of kerkelijke bevoegdheden uitoefent, in een pastorale relatie of in een relatie die betrokkene uit hoofde van dit ambt, deze dienst, functie of bevoegdheden onderhoudt, in de vorm van seksuele handelingen of toespelingen op of uitnodigingen tot seksueel contact, alles al dan niet onder druk van geheimhouding'*.

### **Regionale commissie voor het opzicht (RCO)**

Klachten over misbruik in pastorale- en gezagsrelaties worden behandeld door de regionale commissies voor het opzicht. De commissie bestaat uit vijf leden (predikanten en ouderlingen), aangevuld met adviserende leden (juristen, secretaris). Het college wordt in misbruikzaken aangevuld met deskundigen op het gebied van misbruik in pastorale- en gezagsrelaties (1).

Klachten over misbruik in pastorale- en gezagsrelaties kunnen worden ingediend bij de secretaris van de commissie voor het opzicht van de classis waar de beschuldigde op het moment van indienen van de klacht een kerkelijke functie bekleedt (2). Het postadres van de commissie is het kerkelijk bureau, Vendelier 51-d, 3905 PC Veenendaal.

Als een klacht bij een andere kerkelijke instantie wordt ingediend, is deze verplicht de klacht door te sturen naar de bevoegde commissie voor het opzicht.

### **Wie kan klagen?**

Een klacht kan worden ingediend door het slachtoffer ('degene die het misbruikt betreft') of diens wettelijk vertegenwoordiger. Degene die de klacht aanbrengt hoeft geen lid te zijn van de Hersteld Hervormde Kerk. Daarnaast kunnen klachten worden ingediend door de kerkenraad of het breed moderamen van de classicale vergadering. Ook anderen kunnen zaken aanmelden bij de commissie; die zaken worden door de commissie alleen in behandeling genomen als het slachtoffer weet van de klacht en bereid is een verklaring af te leggen. Of als er aanvullende feiten en omstandigheden zijn die aanleiding geven tot een onderzoek.

### **De procedure: schriftelijke fase**

De commissie voor het opzicht stuurt degene die een zaak aanbrengt een brief met uitleg over de procedure en vermelding van de termijnen die daarbij doorgaans in acht worden genomen. De kerkelijke procedure kent geen vastgestelde termijnen voor de behandeling door de regionale commissie; er wordt gesproken over 'onverwijld' en 'zonder vertraging'.

De eerste fase van de procedure verloopt schriftelijk. De klacht wordt doorgestuurd aan de beschuldigde. Deze krijgt een termijn (gebruikelijk is een termijn van 30 dagen) om hier schriftelijk op te reageren. Vervolgens krijgt de klager de gelegenheid om schriftelijk op deze reactie te reageren. Zowel klager als beschuldigde hebben inzage in alle stukken.

.....

1 Commissieleden of deskundigen die in het verleden al bij de behandeling van de zaak betrokken zijn geweest, nemen niet aan de behandeling deel maar worden vervangen. Hetzelfde geldt wanneer de commissieleden zelf of hun bloed- of aanverwanten bij de zaak zijn betrokken. Als de klager of de beschuldigde meent dat de onpartijdigheid van de commissie geschaad wordt door de deelname van een lid of adviseur kan hij of zij de commissie vragen om het betreffende lid uit te sluiten van de behandeling van de zaak, een zogenaamd wrakingsverzoek.

2 Of, indien de beschuldigde geen kerkelijke functie meer bekleedt, de classis waar de beschuldigde op het moment van indienen van de klacht lid is van een gemeente.

## **De procedure: mondelinge behandeling**

Vervolgens vindt een mondelinge behandeling plaats: zowel beschuldigde als klager worden door de commissie gehoord. In beginsel worden klager en beschuldigde in elkaars aanwezigheid door de voltallige commissie gehoord. De klager kan de commissie verzoeken om slechts door de deskundigen te worden gehoord; de commissie beslist hierover. Een verzoek om klager en beschuldigde afzonderlijk van elkaar te horen wordt in zaken van misbruik altijd gehonoreerd (3).

Zowel klager als beschuldigde kunnen zich bij de mondelinge behandeling laten bijstaan door een raadsman of raadvrouw. Dat kan een advocaat zijn, maar ook een vertrouwenspersoon (4). Beide partijen kunnen getuigen en/of deskundigen meenemen naar de zitting; deze kunnen door de commissie worden gehoord (5).

## **De beslissing**

De regionale commissie voor het opzicht beoordeelt of de klacht gegrond is. In de procedure zijn geen bewijsregels neergelegd, maar een klacht zal alleen dan gegrond worden verklaard als aannemelijk is dat er sprake is geweest van misbruik in een pastorale of gezagsrelatie. Daartoe moet bewezen worden dat er sprake was van een pastorale of gezagsrelatie en van grensoverschrijdend gedrag, bijvoorbeeld seksuele gedragingen. Onvrijwilligheid van het seksuele contact hoeft niet te worden aangetoond. Wanneer de commissie de klacht gegrond acht, kan het een of meer van de volgende maatregelen opleggen (6):

1. een vermaning
2. uitsluiting van deelneming aan het Heilig Avondmaal
3. schorsing voor bepaalde tijd in de vervulling van ambt of bediening of in de uitoefening van door de kerk toegekende bevoegdheden.
4. schorsing voor onbepaalde tijd in de vervulling van ambt of bediening of in de uitoefening van door de kerk toegekende bevoegdheden.
5. ontzetting uit het ambt of de bediening, dan wel ontneming van de door de kerk toegekende bevoegdheden.
6. uitsluiting uit de gemeenschap van de Kerk.

De uitspraak bevat de overwegingen op grond waarvan de beslissing is genomen en wordt binnen dertig dagen gestuurd aan klager en beschuldigde, aan de betreffende kerkenraad en aan de generale commissie voor het opzicht (7).

## **Beroep bij de generale commissie voor het opzicht**

Zowel klager als beschuldigde kunnen, als zij het niet eens zijn met de uitspraak, beroep instellen bij de generale commissie voor het opzicht (8). Dit moet binnen dertig dagen na de dag waarop de beslissing werd verzonden of na de dag waarop daarvan redelijkerwijs kennis kon worden genomen. Het beroep moet schriftelijk en gemotiveerd worden ingediend. De behandeling door de generale commissie verloopt op dezelfde wijze als de behandeling door de regionale commissie. De generale commissie kan zelfstandig een uitspraak vernietigen als daar formele redenen voor zijn.



3 Als klager en beschuldigde afzonderlijk van elkaar zijn gehoord of als het horen heeft plaatsgevonden door slechts een deel van de commissie, wordt van de mondelinge behandeling een schriftelijke samenvatting gemaakt die ter kennis van alle betrokkenen wordt gebracht.

4 De Hersteld Hervormde Kerk heeft twee onafhankelijke vertrouwenspersonen aangesteld met wie contact opgenomen kan worden. De contactgegevens kunnen bij het kerkelijk bureau opgevraagd worden.

5 De commissie beslist of de meegebrachte getuigen en deskundigen worden gehoord; het is daartoe niet verplicht.

6 De regionale commissie voor het opzicht kan bepalen dat de beschuldigde voorlopig de vervulling van het ambt of de bediening moet opschorten. Deze tijdelijke maatregelen worden niet beschouwd als maatregelen van tucht (ord. 11 artikel 5, lid 25).

7 Als een tuchtmaatregel wordt opgelegd ook nog aan een aantal andere kerkelijke instanties, zie Ord. 11, art. 7, lid 3.

8 De generale commissie voor het opzicht kan ook op eigen initiatief een uitspraak van een regionale commissie onderzoeken, bijvoorbeeld vanuit zijn taak de eenheid van kerkelijke rechtspraak te bewaken.

9 In gevallen van seksueel misbruik binnen een pastorale of gezagsrelatie zal het dan veelal gaan om artikel 249 lid 2 van het wetboek van strafrecht, waarin onder meer strafbaar is gesteld het hebben van seksueel contact door iemand werkzaam in de maatschappelijke zorg met een cliënt die aan zijn zorg is toevertrouwd.

### **Andere procedures**

De hierboven beschreven procedure is een interne, kerkelijke procedure. Slachtoffers kunnen daarnaast gebruik maken van de procedures die het strafrecht en het civiele recht bieden. Zo kan van strafbare feiten (9) aangifte gedaan worden bij de politie en kan via het civiele recht een contactverbod of een schadevergoeding worden gevorderd.

### **Meer informatie of ondersteuning**

Voor meer informatie over of ondersteuning bij het indienen van een klacht over seksueel misbruik kunt u contact opnemen met het Meldpunt seksueel misbruik in kerkelijke relaties, waarbij de Hersteld Hervormde Kerk is aangesloten.

### **Contactgegevens**

Kerkelijk bureau Hersteld Hervormde Kerk  
Vendelier 51-D  
3905 PC Veenendaal

[bureau@hhk.nl](mailto:bureau@hhk.nl)  
[www.hhk.nl](http://www.hhk.nl)

Meldpunt seksueel misbruik in kerkelijke relaties  
p/a Postbus 334  
3900 AH Veenendaal

[info@meldpuntmisbruik.nl](mailto:info@meldpuntmisbruik.nl)  
[www.meldpuntmisbruik.nl](http://www.meldpuntmisbruik.nl)